

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 4ης Μαρτίου 2004

σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

(ΕΚΤ/2004/3)

(2004/258/ΕΚ)

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Έχοντας υπόψη:

το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, και ιδίως το άρθρο 12.3,

τον εσωτερικό κανονισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 23,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση καθιερώνει την έννοια της διαφάνειας στο άρθρο 1 δεύτερο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο η συνθήκη διανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες. Η διαφάνεια αυξάνει τη νομιμότητα, την αποτελεσματικότητα και την υπευθυνότητα της διοίκησης, ενδυναμώνοντας έτσι τις αρχές της δημοκρατίας.
- (2) Στην κοινή δήλωση⁽²⁾ σχετικά με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής⁽³⁾, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καλούν τα άλλα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης να θεσπίσουν εσωτερικούς κανόνες σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα, οι οποίοι να λαμβάνουν υπόψη τις αρχές και τους περιορισμούς που καθορίζονται στον εν λόγω κανονισμό. Το καθεστώς πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα της ΕΚΤ, που καθορίζεται στην απόφαση ΕΚΤ/1998/12, της 3ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα και τα αρχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας⁽⁴⁾, θα πρέπει να αναθεωρηθεί αναλόγως.
- (3) Θα πρέπει να εξασφαλισθεί ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα της ΕΚΤ, ενώ συγχρόνως θα πρέπει να προστατεύεται η ανεξαρτησία της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ), που προβλέπεται στο άρθρο 108 της συνθήκης και στο άρθρο 7 του καταστατικού, και η εμπιστευτικότητα ορισμένων ζητημάτων που ανάγονται στην άσκηση των καθηκόντων της ΕΚΤ. Για την προστασία της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών γνωμοδοτήσεων και προετοιμασιών, οι εργασίες των συνεδριάσεων των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ είναι εμπιστευτικές, εκτός εάν το οικείο όργανο αποφασίσει να δημοσιοποιήσει το αποτέλεσμα των συσκέψεών του.

- (4) Εντούτοις, ορισμένα δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα θα πρέπει να προστατεύονται μέσω εξαιρέσεων. Επίσης, η ΕΚΤ πρέπει να προστατεύει την ακεραιότητα των τραπεζογραμματίων ευρώ ως μέσου πληρωμής, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των χαρακτηριστικών ασφαλείας κατά της παραχάραξης, των τεχνικών προδιαγραφών παραγωγής, της φυσικής ασφάλειας των αποθεμάτων και της μεταφοράς των τραπεζογραμματίων ευρώ.
- (5) Για τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής της παρούσας απόφασης, κατά την επεξεργασία από τις ΕθνΚΤ αιτήσεων που αφορούν έγγραφα της ΕΚΤ που βρίσκονται στην κατοχή τους, θα πρέπει αυτές να διαβουλεύονται με την ΕΚΤ, εκτός εάν είναι σαφές κατά πόσον το έγγραφο μπορεί ή όχι να δοθεί.
- (6) Προκειμένου να υπάρξει μεγαλύτερη διαφάνεια, το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα θα πρέπει να χορηγείται από την ΕΚΤ όχι μόνο για έγγραφα που συντάσσονται από αυτή, αλλά και για έγγραφα που παραλαμβάνονται από αυτή, διατηρουμένου συγχρόνως του δικαιώματος των ενδιαφερόμενων τρίτων να εκφράσουν τις θέσεις τους όσον αφορά την πρόσβαση σε έγγραφα που προέρχονται από αυτούς.
- (7) Για να εξασφαλισθεί η τήρηση ορθής διοικητικής πρακτικής, η ΕΚΤ θα πρέπει να εφαρμόσει μία διαδικασία σε δύο στάδια,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι να καθορίσει τους όρους και τους περιορισμούς σύμφωνα με τους οποίους η ΕΚΤ χορηγεί στο κοινό πρόσβαση σε έγγραφα της ΕΚΤ και να προωθήσει ορθή διοικητική πρακτική ως προς την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα αυτά.

Άρθρο 2

Δικαιούχοι και πεδίο εφαρμογής

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα της ΕΚΤ, υπό την επιφύλαξη των όρων και περιορισμών που καθορίζονται στην παρούσα απόφαση.

⁽¹⁾ Απόφαση ΕΚΤ/2004/2, της 19ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Βλέπε σελίδα 33 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

⁽²⁾ ΕΕ L 173 της 27.6.2001, σ. 5.

⁽³⁾ ΕΕ L 145 της 31.5.2001, σ. 43.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 110 της 28.4.1999, σ. 30.

2. Η ΕΚΤ μπορεί, υπό την επιφύλαξη των ίδιων όρων και περιορισμών, να παραχωρήσει πρόσβαση σε έγγραφα της ΕΚΤ σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δεν κατοικεί ή δεν έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος.

3. Η παρούσα απόφαση δεν θίγει τα δικαιώματα πρόσβασης του κοινού σε έγγραφα της ΕΚΤ τα οποία ενδεχομένως απορρέουν από πράξεις διεθνούς δικαίου ή από πράξεις που θεσπίζονται προς εφαρμογή τους.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης νοείται ως:

α) «έγγραφο» και «έγγραφο της ΕΚΤ»: οποιοδήποτε περιεχόμενο ανεξάρτητα από το χρησιμοποιηθέν υπόθεμα (γραμμένο σε χαρτί ή αποθηκευμένο υπό ηλεκτρονική μορφή, ή με ηχητική, οπτική ή οπτικοακουστική εγγραφή) που συντάσσεται από την ΕΚΤ ή βρίσκεται στην κατοχή της και αφορά τις πολιτικές, τις δράσεις ή τις αποφάσεις της, καθώς και έγγραφα που προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ΕΝΙ) και την Επιτροπή των Διοικητών των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Επιτροπή των Διοικητών).

β) «τρίτος»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οντότητα εκτός της ΕΚΤ.

Άρθρο 4

Εξαιρέσεις

1. Η ΕΚΤ αρνείται την πρόσβαση σε ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

- α) του δημόσιου συμφέροντος, όσον αφορά:
- την εμπιστευτικότητα των εργασιών των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ,
 - τη δημοσιονομική, νομισματική ή οικονομική πολιτική της Κοινότητας ή ενός κράτους μέλους,
 - τα οικονομικά της ΕΚΤ ή των ΕθνΚΤ,
 - την προστασία της ακεραιότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ,
 - τη δημόσια ασφάλεια,
 - τις διεθνείς χρηματοπιστωτικές, νομισματικές ή οικονομικές σχέσεις.

β) της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας του ατόμου, ιδίως σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

γ) της εμπιστευτικότητας πληροφοριών που προστατεύονται ως τέτοιες από το κοινοτικό δίκαιο.

2. Η ΕΚΤ αρνείται την πρόσβαση σε ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

- των εμπορικών συμφερόντων ενός συγκεκριμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, συμπεριλαμβανομένης της πνευματικής ιδιοκτησίας,

— των δικαστικών διαδικασιών και της παροχής νομικών συμβουλών,

— του σκοπού επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου,

εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

3. Η ΕΚΤ αρνείται την πρόσβαση σε έγγραφα που περιέχουν απόψεις για εσωτερική χρήση, ως μέρος συζητήσεων και προκαταρκτικών διαβουλεύσεων εντός της ΕΚΤ ή με τις ΕθνΚΤ, ακόμη και αφού έχει ληφθεί η απόφαση, εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

4. Στην περίπτωση εγγράφων τρίτων, η ΕΚΤ διαβουλεύεται με τον ενδιαφερόμενο τρίτο προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον μπορεί να εφαρμοσθεί η εξαίρεση που προβλέπεται στο παρόν άρθρο, εκτός εάν είναι σαφές ότι το έγγραφο θα δημοσιοποιηθεί ή όχι.

5. Εάν μόνον μέρη του ζητούμενου εγγράφου καλύπτονται από οποιαδήποτε εξαίρεση, τα υπόλοιπα μέρη του εγγράφου δίδονται στη δημοσιότητα.

6. Οι εξαιρέσεις που περιέχονται στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται μόνον ενόσω η προστασία δικαιολογείται ως εκ του περιεχομένου του εγγράφου. Οι εξαιρέσεις μπορούν να εφαρμοστούν για μέγιστη περίοδο 30 ετών, εκτός αν άλλως ειδικά ορίσει το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ. Στην περίπτωση εγγράφων που καλύπτονται από τις εξαιρέσεις οι οποίες σχετίζονται με το σεβασμό της ιδιωτικής ζωής ή τα εμπορικά συμφέροντα, οι εξαιρέσεις μπορούν να εξακολουθήσουν και μετά την περίοδο αυτή.

Άρθρο 5

Έγγραφα στην κατοχή ΕθνΚΤ

Έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή μιας ΕθνΚΤ και έχουν συνταχθεί από την ΕΚΤ, καθώς και έγγραφα που προέρχονται από το ΕΝΙ ή την Επιτροπή των Διοικητών, μπορούν να γνωστοποιηθούν από την ΕθνΚΤ μόνο με την επιφύλαξη της προηγούμενης διαβούλευσης με την ΕΚΤ όσον αφορά τα όρια της πρόσβασης, εκτός εάν είναι σαφές ότι το έγγραφο θα δοθεί ή όχι.

Εναλλακτικά, η ΕθνΚΤ μπορεί να παραπέμψει το αίτημα στην ΕΚΤ.

Άρθρο 6

Αιτήσεις

1. Η αίτηση πρόσβασης σε ένα έγγραφο διατυπώνεται προς την ΕΚΤ⁽¹⁾ με οποιαδήποτε γραπτή μορφή, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής, σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης και με επαρκή ακρίβεια ούτως ώστε η ΕΚΤ να μπορέσει να προσδιορίσει το έγγραφο. Ο αιτών δεν υποχρεούται να δικαιολογήσει την αίτηση.

2. Εάν η αίτηση δεν είναι επαρκώς σαφής, η ΕΚΤ ζητεί από τον αιτούντα να διευκρινίσει την αίτησή του και τον βοηθά προς το σκοπό αυτόν.

⁽¹⁾ Απευθύνεται στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Τμήμα Γραμματείας, Kaiserstrasse 29, D-60311 Frankfurt am Main. Φαξ: + 49 (69) 1344 6170. Ηλεκτρονική διεύθυνση: ecb.secretariat@ecb.int.

3. Στην περίπτωση αίτησης που αφορά πολύ ογκώδη έγγραφα ή πολύ μεγάλο αριθμό εγγράφων, η ΕΚΤ μπορεί να συνεννοηθεί ανεπίσημως με τον αιτούντα, για να βρεθεί μία λογική λύση.

Άρθρο 7

Επεξεργασία των αρχικών αιτήσεων

1. Οι αιτήσεις για πρόσβαση σε έγγραφο υφίστανται ταχεία επεξεργασία. Στον αιτούντα αποστέλλεται απόδειξη παραλαβής. Εντός 20 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της αίτησης, ή με την παραλαβή των ζητούμενων κατά το άρθρο 6 παράγραφος 2 διευκρινίσεων, ο γενικός διευθυντής Γραμματείας και Γλωσσικών Υπηρεσιών της ΕΚΤ είτε καθιστά διαθέσιμο το ζητούμενο έγγραφο και παρέχει πρόσβαση σύμφωνα με το άρθρο 9, είτε, με γραπτή απάντηση, καθορίζει τους λόγους της ολικής ή μερικής άρνησης και πληροφορεί τον αιτούντα ότι δικαιούται να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 2.

2. Στην περίπτωση ολικής ή μερικής άρνησης, ο αιτών μπορεί, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της απάντησης της ΕΚΤ, να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση ζητώντας από την εκτελεστική επιτροπή της ΕΚΤ να αναθεωρήσει τη θέση αυτής. Επίσης, η απουσία απάντησης εκ μέρους της ΕΚΤ εντός της καθορισμένης προθεσμίας των 20 εργάσιμων ημερών για την επεξεργασία της αρχικής αίτησης παρέχει στον αιτούντα το δικαίωμα να υποβάλει επιβεβαιωτική αίτηση.

3. Κατ' εξαίρεση, όπως π.χ. στην περίπτωση αίτησης που αφορά πολύ ογκώδη έγγραφα ή πολύ μεγάλο αριθμό εγγράφων, ή εάν απαιτείται η διαβούλευση με τρίτο, η ΕΚΤ μπορεί, ύστερα από ενημέρωση του αιτούντα και λεπτομερή αιτιολόγηση, να παρατείνει κατά 20 εργάσιμες ημέρες την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 προθεσμία.

4. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση υπερβολικών ή παράλογων αιτήσεων, ιδίως όταν αυτές έχουν επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα.

Άρθρο 8

Επεξεργασία των επιβεβαιωτικών αιτήσεων

1. Η επιβεβαιωτική αίτηση υφίσταται ταχεία επεξεργασία. Εντός 20 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της εν λόγω αίτησης, η εκτελεστική επιτροπή είτε καθιστά διαθέσιμο το ζητούμενο έγγραφο και παρέχει πρόσβαση σύμφωνα με το άρθρο 9, είτε εκθέτει τους λόγους της ολικής ή μερικής άρνησης, με γραπτή απάντηση. Στην περίπτωση ολικής ή μερικής άρνησης, η ΕΚΤ ενημερώνει τον αιτούντα για τα ένδικα μέσα που διαθέτει σύμφωνα με τα άρθρα 230 και 195 της συνθήκης.

2. Κατ' εξαίρεση, όπως π.χ. στην περίπτωση αίτησης που αφορά πολύ ογκώδη έγγραφα ή πολύ μεγάλο αριθμό εγγράφων, η ΕΚΤ μπορεί, ύστερα από ενημέρωση του αιτούντα και λεπτομερή αιτιολόγηση, να παρατείνει κατά 20 εργάσιμες ημέρες την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 προθεσμία.

3. Η απουσία απάντησης εκ μέρους της ΕΚΤ εντός της προθεσμίας θεωρείται ως αρνητική απάντηση και ο αιτών έχει το δικαίωμα να ασκήσει δικαστική προσφυγή ή/και να υποβάλει καταγγελία στον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή, σύμφωνα με τα άρθρα 230 και 195 της συνθήκης, αντίστοιχα.

Άρθρο 9

Πρόσβαση κατόπιν αιτήσεως

1. Οι αιτούντες μπορούν να εξετάζουν τα έγγραφα στα οποία η ΕΚΤ τους χορήγησε πρόσβαση, είτε στις εγκαταστάσεις της, είτε με χορήγηση αντιγράφου, συμπεριλαμβανομένου, εφόσον διατίθεται, του ηλεκτρονικού αντιγράφου. Το κόστος της παραγωγής και της αποστολής αντιγράφων δύναται να χρεωθεί στον αιτούντα. Η επιβάρυνση αυτή δεν υπερβαίνει το πραγματικό κόστος της παραγωγής και της αποστολής αντιγράφων. Η εξέταση επί τόπου, τα αντίγραφα με λιγότερες από 20 σελίδες A4 και η άμεση πρόσβαση με ηλεκτρονική μορφή είναι δωρεάν.

2. Εάν ένα έγγραφο έχει ήδη δοθεί στη δημοσιότητα από την ΕΚΤ και η πρόσβαση σε αυτό είναι εύκολη, η ΕΚΤ μπορεί να εκπληρώσει την υποχρέωσή της ως προς την παροχή πρόσβασης σε αυτό ενημερώνοντας τον αιτούντα με ποιον τρόπο μπορεί να αποκτήσει το ζητούμενο έγγραφο.

3. Τα έγγραφα χορηγούνται σε υπάρχουσα διατύπωση και μορφή (μεταξύ άλλων ηλεκτρονικά ή σε εναλλακτική μορφή), σύμφωνα με την προτίμηση του αιτούντα.

Άρθρο 10

Αναπαραγωγή των εγγράφων

1. Έγγραφα που γνωστοποιούνται σύμφωνα με την παρούσα απόφαση δεν αναπαράγονται ή χρησιμοποιούνται για εμπορικούς σκοπούς χωρίς την προηγούμενη ειδική άδεια της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ δύναται να αρνείται τη χορήγηση τέτοιας άδειας, χωρίς να εκθέτει τους σχετικούς λόγους.

2. Η παρούσα απόφαση δεν θίγει τυχόν υπάρχοντες κανόνες περί δικαιώματος δημιουργού οι οποίοι ενδεχομένως περιορίζουν το δικαίωμα τρίτου να αναπαραγάγει ή να χρησιμοποιήσει τα γνωστοποιηθέντα έγγραφα.

Άρθρο 11

Τελικές διατάξεις

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Η απόφαση ΕΚΤ/1998/12 καταργείται.

Φρανκφούρτη επί Μάιν, 4 Μαρτίου 2004.

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ
Jean-Claude TRICHET